

MÉRŐS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XX. évfolyam, 6025. szám

Szombathely, 1964. július 25.

4 oldal, 20 bani

Továbbra sem lankad a nyári munkák üteme

A verseny eredménye

Ezekben a napokban a vingai December 30. kollektív gazdaság tagjai, élen a kommunisztákkal, azon fáradoznak, hogy az asztalokba hordott kenyérgabona kékvetet miről előbb elcsépeljék. Hogy e célkitűzést maradéktalanul valóra váltsák, a gazdaság vezetőtanácsa, a pártbizottság irányításával egész sor intézkedést léptetett életbe. Így a három cséplőgéphez a mezei brigádok tagjai közül azokat javasolták, akik már máskor is dolgoztak ennél a munkánál és feladatukat maradéktalanul valóra is váltották.

A három cséplőgépénél dolgozó csoportok között kialakult szocialista versenyben az első helyezést a 3-as számú mezei brigád tagjai érték el, akik előirányzatot felül 4000 kiló búzát csépeltek ki. Ez a teljes munka pedig azt bizonyítja, hogy néhány nap múlva elhal a cséplőgép

bugája és az utolsó hektárról is magtárba kerülnek az acélos búzaszemek.

Újzáró jelentés

Tegnap reggel Kovács András elvtárs, újzáró levelezőnk telefonon jelentette, hogy a gazdaságban két cséplőgép dolgozik és a kálánnyakat mintegy husz fogat hordja az asztalokba. Ezenkívül négy szalmaprésszel gyűjtik a kombájnszalmát az újzáró részlegen. Ott pedig, ahonnan már elhordták a szalmát, a kúrtosi gép- és traktorállomás gépesítői hozzálátottak a munkához és az emelt részlegen éjjel-nappal négy traktor végzi a nyári mélyszántást. Ebben a munkában is azok a gépesítők járnak az élen, akik a betakarításnál is a legsebbe eredményeket értek el. Így levelezőnk Recski Ferenc és Gyüre József traktorosok neveit említette meg.

Amint levelezőnk jelentette, teljes ütemben halad a 25 hektár paradicsom szüretelése is. Naponta mintegy 80 kollektívista asszony szedi a piros gyümölcsöt. Szorgalmuk mel-

lett tanusodik az is, hogy naponként két vagon paradicsomot és 10-15 mázsa paprikát adnak át az átvevő központnak és szállítanak piacra. A kertészetben tevékenykedő kollektívista asszonyok valamennyien dícséretet érdemelnek, de különösen Juhász Etelka a 2-es, Barna Anna és Szűcs Eszter a 3-as számú brigádból, akik rendszeresen kiveszik részüket a kertészeti munkából.

Rövidesen végeznek a csépléssel

A kisiratosi kollektívisták holnap, holnapután végeznek a kenyérgabona cséplésével. A három gépnél dolgozó kollektívisták között élénk szocialista verseny alakult ki. A reggeltől estig bugó cséplőgépekkel naponta 15 000 kiló búzát csépelnek, sőt az 1-es számú brigád tagjai, akik jelenleg a verseny éllovasai, egy nap alatt 20 000 kiló búzát csépeltek ki. Ezért dícséret illeti valamennyiüket, név szerint Faragó Lajos, Susan Jánost, Nagy Mátyást, Tóth Pirost, Gyékény Annát. Tegnap a 2-es brigád befejezte a kévhordást is. Mivel a gazdaság igen nagymennyiségű búza értékesítésére kötött szerződést az állammal, naponta a tehergépkocsik 15 tonnát szállítanak a begyűjtő központba. Hogy az átadás ütemesen haladjon, grafikont készítettek ennek nyomán követése céljából.

A búza cséplésével párhuzamosan két kombájnnal a borsót is cséplik, amellyel tegnap estig végeztek. Így még két traktor állhat munkába a nyári mélyszántás melletti elvégzése érdekében. Ugyanis mostanáig 240 hektáron végeztek nyári szántást. Hogy a munka még jobban haladjon, a gazdaság vezetőtanácsa megszervezte a traktorok második váltását.

Az újabb vállalatok is ütemesen teljesülnek

Vállalatunk, a Libertatea gyár munkaközössége lelkes munkájával mind nagyobb lendülettel köcsönöz a részlegeken kibontakozó szocialista versenynek, melyet még az év elején indítottunk el hazánk felszabadulása 20. évfordulójának tiszteletére. A pártalapszervezet mozgósítására a szakszervezeti bizottság szervezése nyomán nálunk minden munkás, mérnök és technikus kiveszi részét ebből a mindent átfogó versenyből. Lelkesedésük nyomán újabb újabb eredményeket láttak napvilágot, melyek azt igazolják, hogy növekedett a termelékenység és javult az általunk gyártott termékek minősége. Most, nemrég amikor az elért eredményeket elemeztük, kiderült, hogy az év elején tett vállalásokat nemcsak teljesítettük, hanem már túl is szármaltuk. Eppen ezért elhatároztuk: újabb felajánlásokat teszünk, hogy ezáltal is bizonyítsuk: mind több és jobb termék előállítására vagyunk képesek.

Ezek szerint felajánlottuk, hogy év végéig összeszerelési tervünket 700 000 lejjel szármaltuk túl. A kimagasló eredményt a munka termelékenységének 2,5 százalékos növelésével szándékozunk elérni. Vá-

laltunk továbbá azt, hogy az önköltség csökkentése révén mintegy 900 ezer lej tervén felüli megtakarítást érünk el ez évben. S ahogy kiszámítottuk, a vállalat tervén felüli jövedelme is 300 000 lejjel gyarapszik. Az újonnan felajánlott tervén felüli termelési mennyiségek és az újonnan vállalt összegek megtakarítása ösztönzőleg hatottak munkaközösségünk valamennyi tagjára. Élen a kommunisztákkal a részlegek dolgozói minduntalan a tervfeladatok ütemes teljesítésére törekedtek. E hatcna ma már konkrét eredményei vannak. Az összeszerelési tervet 630 ezer lej értékben szármaltuk túl; több, mint 11 000 pár lábbelit gyártva tervén felül. A készáru terv 820 ezer lej értékű teljesítésére a 2-es önköltség csökkentése révén biztosított megtakarítások hozzájárultak ahhoz, hogy a vállalat nyeresége 280 000 lejjel gyarapodjon tervén felül.

A felsorolt adatok azt igazolják, hogy munkaközösségünk becsülettel helytáll a beváltott szavát. Ütemesen teljesül a terv és egyben a felajánlások megvalósítása is.

Fűs József
levelező

Terjed a matricálási eljárás

A Vagongyár kovácsműhelyében egyre több alkatrész készül matricálás útján. A korszerű eljárást a részleg egész munkaközössége magáévá tette és igyekszik minél több alkatrészre meghonosítani. Így például az esztendő első felében a tervben előirányzott 2150 tonna matricálást eljárással készült alkatrészt helyett 3558 tonnát állítottak elő, ami azt jelenti, hogy előirányzatukat ötben a vonatkozásban 65 százalékkal szármalták túl.

Az üzemben széles körben hasznosítják a megmunkálási eljárást a tehervagonok vontatórudjainak, a billenővagonok tengelycsapjainak, valamint az összekötő rudaknak előállításánál. Emeltesre méltó, hogy a matricálás nagymértékben javítja az alkatrészek minőségét, ami a selejte jelentékeny csökkenésében is megnyilvánul. Így a 0,1 százalék en-

gedélyezett selejtmennyiséget a szorgalmas kovácsoknak sikerült 0,06 százalékra csökkenteni.

Azok közül a kovácsok közül, akik a legjobb eredményeket érték el a korszerű eljárás alkalmazásában, megemlíthetjük Costea George, Meierle Mihály és Pintez György csoportjának tagjait az 1000 tonnás sajtólótl, valamint Balta Petru, Dragomir Vasile és Hornea Gavril munkacsoportjának tagjait, akik általában 10-12 százalékkal szármalták túl előirányzatukat.

Olariu Ioana
levelező

Pirlea Antonia, a Teba gyár szövődője előkészítőjének dolgozó nője is egyike azoknak a fiataloknak, akik becsülettel helyt állnak adott szavuknak. Mint csévéző, minden hónapban tulszárnyalta előirányzatait. Az elmúlt hónapban például 15 százalékkal termelt többet, mint azt a terv előírta. Pirlea elvtársnő kommunisztához méltóan újabb kimagasló eredményekkel köszönti a felszabadulás nagy ünnepét.

Újítók és újítások

Az újítások kérdése fontos feladatunk áll az Áramszolgáltatási Vállalat valamennyi dolgozója előtt. E réren ebben az évben szép eredményeket értünk el. Ez elsősorban is annak tulajdonítható, hogy a pártalapszervezet irányításával munkásaink, mérnökeink és technikusaink tulnyomó többsége igyekezett bekapcsolódni az újítási mozgalomba. Valamennyien kellőképpen megértették a feladat fontosságát és igyekeztek minél eredményesebb munkát ki-fejteni.

A vállalat műszaki kabinetjének munkaközössége is jelentősen hozzájárult az újítók neveléséhez. Elsősorban is a gazdagon felszerelt technikai könyvtár állandóan az érdeklődők rendelkezésére áll. Továbbá hetente többször konzultációs órákat tartottak, ahol az újítókkal közösen megbeszélték a fontosabb kérdéseket. Eredményesen bevált az a módszer is, hogy a műszaki kabinet munkatársai felkeresték az újítókat munkahelyükön és gyakorlatilag igyekeztek segítséget nyújtani a különböző újítások elvégzésénél.

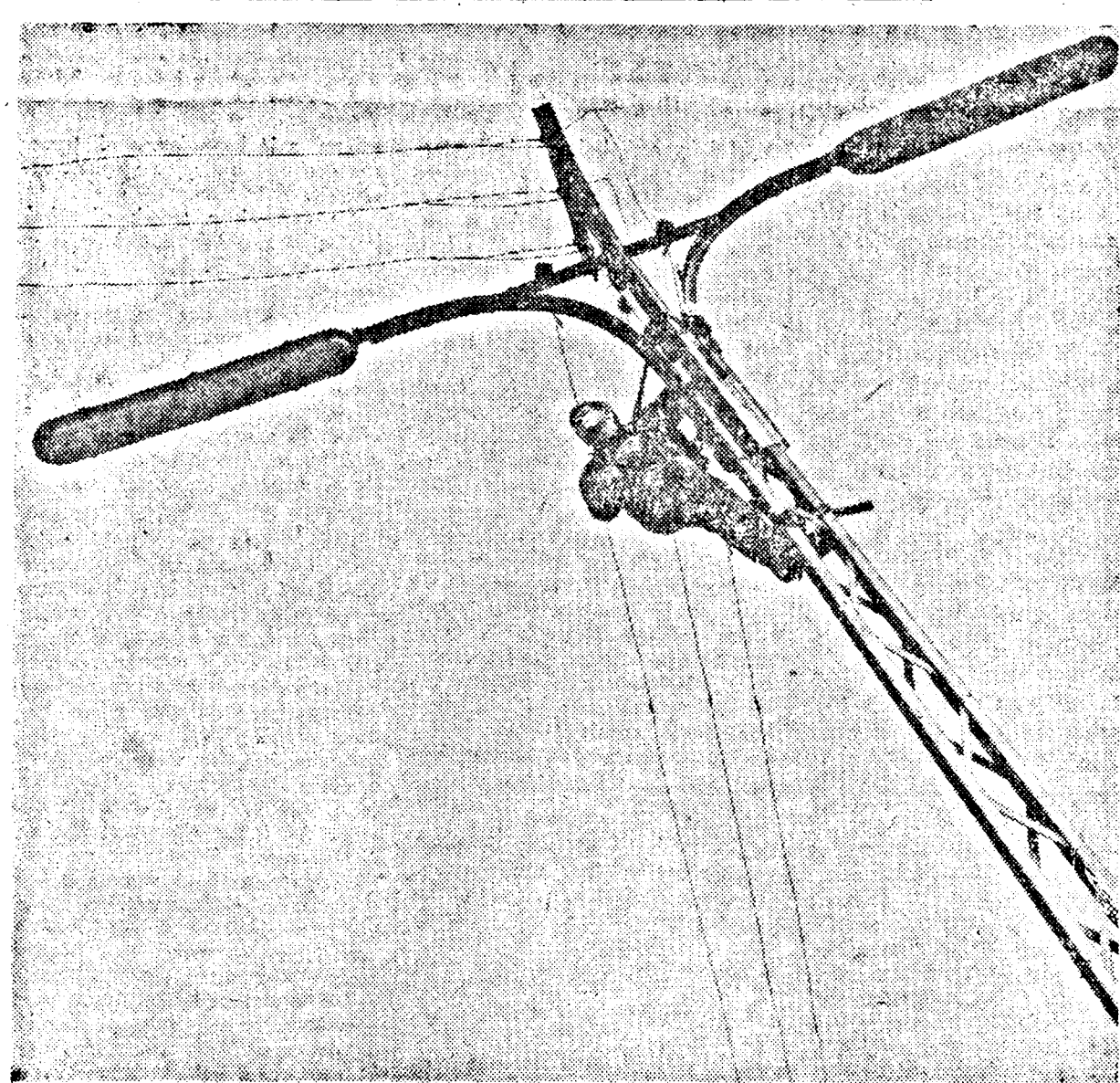
Mindenzen intézkedések következtében nap, mint nap egyre több dolgozó igyekezett bekapcsolódni az újítók nagy táborába. Természetesen ennek eredményeképpen az újítások száma is egyre szaporodott.

Az év elejétől mostanáig összesen 12 újítási javaslatot könyvelték el a műszaki kabinetnél. Ezek közül hétnek a termelésben való alkalmazását a bizottság már jóváhagyta. A gyakorlatba ültetett ed-

digi újítások elsősorban is hozzájárultak a munkatermelékenység növeléséhez és főleg az áramfogyasztás csökkentéséhez.

Már eddig nagyon sok újító neve vált ismertté a vállalatunk dolgozóinak előtt. Közülük néhányat említünk meg csupán; akik az utóbbi időben eredményes munkát fejtettek ki: Sinjorgean Dumitru, Salajan Ilie, Marscu Iustin, Cotrau Ioan, Cuedan Petru, Predescu Vasile, Bena Petru és még sokan mások.

Székely Mátyás
levelező

A vasúti pályaudvar fényárban úszott. Az egyik oszlopon azonban pisikolóni kezdett a fénycső, majd hirtelen nagyot lobbanva kialudt. Ki kell cserélni — határozták el a CT. 2. karbantartó részlegének ellenőrei. S fenn a magasban másnap megjelent Demeter János villanyszerelő s a hiba kiküszöbölésén fáradozott. Demeter János IMSZ tag — akiről a felvétel készült — 62 világító elemre ügyel hozzáértéssel, hogy azok mindig kifogástalanul működjenek a közsegítsék a vasúti forgalom zökkenőmentes kibontakozását.

HAJNALBAN A „TEJÚTON”

méretei hatványozódtak, mivel ebbe a csarnokba városunk jónéhány patikája belefért mindenestől. De akad az üzemben az előbbieknél sokkal hatalmasabb tartály is, egy százhektos.

Egymásután telnek meg a kannák. A levegőt átutalja a tej kellemes, édesgyöngyös illata. Körülöttem bóférekpönyes nők és férfiak sürognek-forognak. Mert jéber út minden, a falak, a mennyezet, csak a műszaki berendezés jémes csillogású.

A kannák megtöltésével egyidőben elkészül a laboratóriumi próba. Ez sohasem marad el. Csupán a vegyelemzést követően kerül a kannákra a légmentesen zárt fedő és a gyári bielestéget igazoló plomba. A próba alapján készül el a rakomány kísérő menüelével is, szakszertien megbízható adatokkal. Olariu Valeria, a részleg technikus és Kiss Mária laboránsnő mindent ellenőriz, a töltést és a rakodást egyaránt. Az ő felügyeletük mellett végzik felelősségteljes munkájukat a barmadik műszak szolgálatában lévő borítja

vó tagjai: Olariu Valeria, Carabas most nincs idő. Kocsnik máris a Tejfeldolgozó Vállalat 1-es számú csarnokba előtt fejez. Kicsiny, de kedves üzlet ez. És kedvesek az itt dolgozó emberek: Jura Ioan üzletvezető, Mihailescu Marta, aki az imént érkezett friss tejet méri, valamint munkatársnője, Lucasa Aurora.

Pillanatokat alatt telnek meg a vásártok kannái, üvegei babos, zamatos tejjel. Lám, az a csinos, széke fiatalasszonyka, aki az imént érkezett az üzletbe, már távozik is, vi-szi a reggeliire valót szeretetnek. Helyette újabb vevők érkeznek, négyen, öt-en s a tej, amelyet néhány perccel ezelőtt még a hatalmas tartályokból az alumínium kannákba láttunk ömleni, most már a fogyasztók edényébe csobban...

NEGYEDÓRÁNYI IDŐZUNK a csarnokban, ezáltal folytatjuk utunkat. Ha már itt vagyunk, keressük fel néhány tejet elárusító élelmiszerüzletet. Elsősorban a legközelebbi, a 110-es számú. Itt is minden rendben! A tej még az éjszakai órákban

érkezett, javarésze már ottbőn párolgott felforrva a fogyasztók lábában, bögérében.

— Van-e elegendő tejük?

— Ha nincs, rendelünk és hoznak, — hogy az üzlet alkalmazottainak szavaival éljünk.

Azán tovább. A következő állomásunk az Alimentara 38-as tejcsarnoka. Itt is szaporán fog a köz-kedvelt táplálék. Vízre, mert jó, ízletes és mert nélküle el sem tudjuk képzelni a reggelit.

Körülutunk utolsó megállója a 45-ös számú tejcsarnok, amelyet oly szívesen keresnek fel a Helyaljai Villamosvasút Állomás környékének lakói. Az óra betét mutat, amikor a példás tisztaságú üzletbe belépünk. Ezekben a percekben csak szívből-nyosan érkeznek vásárlók. Ugy látszik, a koránkelők már beszerették a reggeliire valót, a „késői fecskék” pedig csak ezután jönnek. Nem si-etelnek, hiszen tudják, hogy marad számukra is elegendő.

TALÁN A HELYSÉGET BE-TÖLTÖ felégség illat juttatja eszembe, hogy ma még nem is reggeliztem. Szaporán bucsuzom tehát az elárusítóktól és kísérőimöl. Sietek baba, ahol engem is vár egy pohár jóízű forró tej.

Kása János

IFJÚSÁGUNK HELYTÁLLÁSA

A Teba gyár szövődőjében sok fiatal dolgozik. Az IMSZ szervezet a pártalapszervezet közvetlen irányításával foglalkozik a fiatalok nevelésével, hogy azok mind a termelésben, mindpedig a magánéletben megállják helyüket. Külön hangsúlyozunk kell Doka Erzsébetnek — a szövődő B-váltása pártalapszervezete titkárának — odaadását, mellyel a fiatalokat veszi körül. Ellenőrző munkájukat, segíti őket az új módszerek elsajátításában és politikai téren is hathatós támogatásban részesíti valamennyit. A foglalkozás megmutatkozik a fiatalok tevékenységében s az általuk elért eredményekben. A szocialista versenyben sokan közülük kiharcolták maguknak az élenjáró dolgozó megillető címet. Mennyiségi és minőségi munkáikat sikerült ezt megvalósítani Mi-

hu Tosiának, Stef Marianak, Andor Máriának, Tebuta Teodornak, Toma Constantinnak, Parajdi Erzsébetnek és sok más IMSZ-tagnak.

De nemcsak azok a fiatalok állnak helyt, akik a gépek mellett dolgoznak, hanem azok is, akik egyénileg vagy brigádokba tömörülve a minőség, a rend, a tisztaság és a gépek karbantartását és annak ellenőrzését végzik. Ezek között említhetjük meg Pál Irén laboránsnő, Bürger Helmut festő, Buneste Ivan lakatos és a többi karbantartó nevét, akik lelkiismeretes munkájukkal elnyerik a munkaközösség megbecsülését. De általában elmondhatjuk azt, hogy valamennyi fiatalunk szorgalmasan dolgozik és becsülettel helyt áll adott szavának.

Marcus Elisabeta levelező

Székesúti dülökön

Az irdatlan kupola ezen a reggelen is jól megmosakodott, mert egy árva felhőföszlány se homályosította a szívet.

A három cséplőgépénél valamennyi mezei brigádból dolgoznak egy-néhányan. A férfiak az inget is levetették magukról. Csupasz felsőtestükön patakokban folyik a verejték.

A Nap már delelni készül, amikor tovaaportzik a terepjáró a kacskaringós dülöuton a tengerirengelő között. A föld tenger fölött vibrál az áttüzesedett levegő. A kukorica

még a cséplőgépeknek is 302 hektár termése, amit körülbelül nyolc nap alatt csépelnek ki.

A három cséplőgépénél valamennyi mezei brigádból dolgoznak egy-néhányan. A férfiak az inget is levetették magukról. Csupasz felsőtestükön patakokban folyik a verejték.

A Nap már delelni készül, amikor tovaaportzik a terepjáró a kacskaringós dülöuton a tengerirengelő között. A föld tenger fölött vibrál az áttüzesedett levegő. A kukorica

egészen jól mutat, hiszen csapadék az volt bőven az idén! Robog a gépkocsi a végtelenségig tűnő kukoricaföldek között. Az elnök, a mérnök ki-kiszáll a kocsiból s a most fejlődő csöveket szemlélik:

— Ha az idő továbbra is ilyen marad, jó termésünk lesz — mondja az elnök, miközben egy kukoricaszárat kémlel, melyen három cső díszelg.

Bizony lesz termés. De ez nemcsak az időjárástól függ, hanem a jó munkától, melyet a tengerire fordítottak, a vésztől egészen mostanáig.

— Előreláthatólag az idén jóval tulszárnyaljuk a tervbe vett hozamot — szólal meg a mérnök és a gépkocsi felé indul. Az elnök bólint, elégedett.

A tovarohanó terepjárót nem látni, de a felszálló porfelhő, mely hűsögesen követi, elárulja, hogy a szántást mentek ellenőrizni. Hat traktorvontatta eke hasítja, szabja a tártól s fordul a fekete föld a barázdából. Itt sem időznek sokáig, hiszen a delet is már régen elharangozták s nekik még több ezer hektár földet kell bejárnok.

Már messziről feltűnik a gazdaság kertészete, ahol kollektívista asszonyok szüretelnek. Kátránypa pirból hevenyében színeféket építettek. Ezek a válogatohelyek. Kéves a piros folt a föld táblákon, ha a lányok azonos színű kartonruhát nem számítjuk. Nem azért,

mintha nem termelt volna paradicsom. Termelt az bőven, csak mi-

helyett egy kicsit megpirosodik, le-szedik s az átvevőközpontba szállítják. Az Aranka partján motor zug s vastag cső hajlik a víz felé. A gép úgy szíjva magába az üdítő vizet, mint valami telhetetlen nagy, szomjas állat. A motorházon túl pedig apró árkokcskákba folyik szét az Aranka kristálytiszta vize, ahol paprika, káposzta és más konyhakerti növények érelik vitaminokban dasz terméskút.

A vastag porral telített dülöut vége, mintha virágperdőbe tűnne el. Valóban, a szó szoros értelmében virágperdő mellett kanyargó tova. Százkilencvenegy hektár napraforgó virágzik. Mintha versenyre keltek volna a sárga szíromlevelek, két díszlett „kalapok”, a sárgán izzó Napkorhoz, hogy melyikük szebb. A termés itt is jónak ígérkezik s előreláthatólag a tervezett 1700 kiló hektáronkénti hozamot tulszárnyalják.

Mintha valami vastag föld takarót borított volna a földre. A 150 hektár kukorica-terület is szép. Az elnök kiszáll a kocsiból s kihúzza egy lövet. Nézi-forgatja kezében, majd teméri. Hossza 20—22 centiméter s gyökere karvastagságú.

— Körülbelül 4000 kilóval szármaltuk túl — az előirányzatot — mondja a mérnöknek s a kihúzott kukorica, melynek fődros levelei cükörnyéni nagyságúak, mutatósá vizsi a gazdaság központjába.

Újra a falu felé közelednek. Az állattenyésztő részleg piroseserepes istállóit jól látszanak. Huszonöt hektár dohány mellett haladnak el. A fehér-lila virágok fűrtökben díszlegnek az emberragyságu növények szárán. Világoszöld levelek nagykak. A környékben a székesútiak dühánya a legsebbe.

Már lebukófében van a Nap, amikor a gazdaság központjának kapuján befordul a terepjáró. S az elnöknek és a mérnöknek csak most jut eszébe, hogy még nem is ebédelték. Seba, majd pótolják a vacsoránál, csak előbb megtartják a brigádgűlést.

(—acs)

A nagy történelmi évforduló jegyében

megtekinthető vasárnap, kedden és pénteken délelőtt 10 és 13, délután 4 és 8 óra között a Kulturpalota épületében. Legkevesebb 13 személyből álló csoportok szerdán, csütörtökön és szombaton a délelőtti órákban is felkereshetik a múzeumot.

A múzeum alábbi osztályai tekinthetők meg: képzőművészeti tárlat, ókori történelem, az 1848-49-es forradalom múzeuma, a flamand, holland, olasz, német és magyar festők kiállítása, valamint középkori fegyverzet, ötvözet, érem stb. kiállítása.

New Yorkban megnyílt

„Építőművészet a Román Népköztársaságban” kiállítás

NEW YORK. (Agerpres). Mint már jelentettük, a New York-i Columbia egyetem kupola-termében megnyílt az „Építőművészet a Román Népköztársaságban” kiállítás.

A kiállítás megnyitását részt vettek a külügyminisztérium és New York-i Columbia egyetem képviselői, az ENSZ-titkárság több személyisége, ENSZ mellett akkreditált külföldi diplomata, a Columbia egyetem számos tanára és diákja, művészeti és kulturális személyiségek, újságírók.

Dr. Kenneth Smith, a műépítészeti fakultás dékánja megnyitó beszédében üdvözölte azt a ténnyt, hogy a kiállítás az egyetem keretében nyílt meg, kiemelve a Román NK építkezési programjának jelentőségét, amit a kiállítás is tükröz. Megemlítette, hogy a kiállítás jó alkalmat szolgáltat a két nép kölcsönös megismerésére.

Steven Ruddy, New York város kulturális ügyekkel foglalkozó hivatalának ügyvezető igazgatója, New York polgármestere képviselője köszöntet mondott azért, hogy a New York-i lakosok megtekinthetik az érdekes kiállítást és megismerhessék a román nép eredményeit.

Befejezőül Pierre Bălăceanu, a Román NK washingtoni nagykövete mondott beszédet. Rámutatott, hogy a két ország kulturális megállapodása keretében megrendezett kiállítás révén a román nép megismerheteti az amerikai néppel alkotomunkáit, békés megvalósításait és törekvéseit. A szónok kifejezte reményét, hogy a jövőben is sor kerül hasonló megnyilvánulásokra. A nagykövet végül felolvasta Gheorghe Gheorghiu-Dejnek, a Román NK Alkotmányának elnökének üzenetét, amelyet a kiállítás bemutatása alkalmából intézett az amerikai néphez.

Goldwater akciói a pártegység helyreállításáért

WASHINGTON. (Agerpres). Barry Goldwater szenátor, akit a San Francisco-i kongresszuson megválasztották a Republikánus Párt köztársasági elnökjelöltjévé, csütörtökön kijelentette a szenátusban, hogy munkatársai előkészítik a republikánus vezetők konferenciáját a pártegység helyreállítás céljából. Goldwater sajnálkozik a fejtől, hogy a Republikánus Párt bizonyos személyiségei nem támogatják őt az elnökválasztásokon. A szenátor

Tárgyalások az angol postássztrájk ügyében

LONDON. (Agerpres). Az angol postaszolgálati dolgozók szakszervezetének egyik szóvivője kijelentette, hogy a szakszervezet felfüggeszti a szombati éjszakra előirányzott általános sztrájk kiharását. Ron Smith, a szakszervezet főtitkára és Reginald Bevin postaiügyi miniszter péntek délelőtti tárgyalásai során ugyanis kedvező feltételek alakultak ki arra, hogy a több, mint 120 ezer angol postai alkalmazott 12 százalékos béremelési követelését kielégítsék.

A UPI megjegyzi, hogy a sztrájkvesztés láttán a kormány újra kezdte a tárgyalásokat, s a jelek szerint megkezdésére jött létre a további megbeszélések.

A szakszervezeti szóvivő kijelentette, hogy nem született végleges megállapodás a kormánnyal, de a megoldás remélhetőleg rövidesen bekövetkezik.

Haiti események

PORT-AU-PRINCE. (Agerpres). Amint a UPI Port-au-Prince-i tudósítója beavatott forrásokból jelentette, a haiti kormányt „valóságos pánikba ejtették” a déli hegyvidékek partra szállt gerillaegységek. A hírügynökség szerint noha a kormány még hallgatásba burkolozik, június 9., vagyis a haiti számszűzött partra szállásának bejelentése óta több, mint bizonyos, hogy a felkelők folytatják tevékenységüket, s rajtaütésszerű támadásaikkal szerfölött nyugtalanítják Duvalier diktátort. A legutóbbi nem hivatalos hírek szerint kedd éjjel harcok folytak le Nouvelles Touraine-ban, a Port-au-Prince-től délre elterülő hegyvidéken.

A felkelők, akik június 2-án

KÖZPONTI LOTTÓ

A Központi Lottó július 24-i különleges húzásának nyerőszámai:

Pénznyeremény:

81 18 73 59 24 52 15 3 55 1
Különleges húzás: 63 46 50

Tárgnyeremény:

I. 4 10 18
II. 40 61 81
III. 54 5 14 41
IV. 54 11 18 21
V. 9 49 50 16
VI. 2 16 5 46 26
VII. 82 27 59 46 88
VIII. 38 78 42 64 18
IX. 81 83 20 16 72
X. 49 50 70 76
Különleges nyeremény: 89 12
Nyereményalap: 1 536 731 lej.

A televízió mai műsora

19. A TV híradója. 19.10 Gvermöknek: Glamador (film). 19.15 Filmröport az építőtelevízióról. 20.10 Az állatok életéből (XIV) A majmok. 20.40 Este a Gámbirásban. A forgatókönyv szerzői: Eva Dragomir és Radu Miron. Szerzők: George Aurelian, Sandu Radulescu érdemes művészek. Vali Voiculescu, Cornelia Potolache, Anereea Nastasescu, Simona Constantinescu, Stefan Barica, Cosma Brasoveanu, Octavian

szálltak partra Haitiban — írja a hírügynökség — hosszabb ideje tartják magukat, mint bármely más Duvalier elleni invázió alkalmával. A megfigyelők kijelentették, hogy a kormány nincs felkészülve hosszú gerillaharcra s a felkelők győzelmi esélyei hétről-hétre növekednek.

A hírügynökség szerint az ország fővárosának látszólagos nyugalmom uralkodik, de a sok letartóztatás s a politikai foglyok elleni megtorlásokról szóló hírek a kormány idegességéről tanuskodnak. Bár nincs lehetőség annak ellenőrzésére, hogy mi megy végbe a főváros peremén lévő Fort Dimanche börtön falai mögött — írja a UPI — beavatott körök szerint igaznak tűnik az a hír, hogy Duvalier saját kezével vettél véget 21 politikai fogoly életének. Az invázió óta hozzátelődött 100 személyt tartóztattak le s legfőbbje sorsáról semmit sem lehet tudni.

A felkelők ellen számos csapatot küldtek ki a hegyek közé s a fővárosban csak két harci zászlóalj maradt, amelyek az elnöki palota közelében állomásoznak. Mérékado hírlorás szerint a haiti csapatok fegyverzele gyanja, harci kedvük pedig erősen megerőspant.

Amint a Port-au-Prince-i tudósító hangsúlyozza, ezen a héten olyan hírek keringtek, hogy a déli partvidéken a haiti számszűzött újabb alakulatai szálltak partra. Ezt a hírt azonban még nem erősítették meg.

Cortescu, Gheorghe Dinică, Constantin Diplan, Marian Hudac, Val. Le-fescu, Irim Nicolae, Marius Pepino, Alexandru Repan, Nicolae Toma, George Ulmeni, Rendező Radu Miron. Diszlektör: Vasile Rotaru. 21.45 Térkép előtt. 21.55 Fehér és fekete — zenés műsor (Gene Reed, Ingela Brander, Ueno Jurgens, Margot Werner, Wandy Tworek és Hugo Strasser-zenekar). Befejezősül hírek, sport, időjárásjelentés.

miújság KÜLPOLITIKÁBAN

De Gaulle elnök sajtóértekezlete

PARIZS. (Agerpres). Csaknem 1000 francia és külföldi újságíró jelenlétében De Gaulle elnök csütörtök délután megtartotta az évi második sajtóértekezletét (az első értekezlet január 31-én volt). Az elnök foglalkozott Franciaország számos belpolitikai kérdésével, valamint a mai nemzetközi helyzettel.

A francia elnök által felvetett kérdések között szerepeltek: az ország gazdasági kilátásai és stabilizációs terve, Európa általános problémái és a francia-nyugat-nemzet egyezmény kérdése, a délkelet-ázsiai helyzet és az e térséggel kapcsolatos francia politika, a francia nukleáris erő létrehozásának kérdése, valamint az elnök az évre tervezett latin-amerikai körúta.

Az elnök kijelentette, hogy Franciaország további erőfeszítéseket tesz gazdasági fejlődése és stabilitása érdekében.

A nyugat-európai kérdésekről és

A MAJNA-FRANKFURTI PER

Ausztriai háborús bűnösöknek a nyugat-németországi Majna-Frankfurtban folyó perében csütörtökön újabb tanúk súlyos vádakhoz hoztak fel. Stephan Barctzki és Josef Klehr ellen. Amint a France Presse jelenti, az 55 éves majna-frankfurti Marek, aki fogoly volt Auszwtzban, kijelentette, hogy Barctzki a foglyok „kínzóinak és hőherjának” neveztek az Auszwtzhoz tartozó birkenau táborban. A tanu elmondotta, hogy Barctzki 1944-ben agyonlőtt egy nőt, mert átkiáltott a fivérének, aki szintén a tábor foglya volt. A krakkói Ludwig Kowalczyk lengyel tanu Klehről elmondotta, hogy az felsőbb utasítás nélkül gáz-márába küldött egyes foglyokat, másokká pedig fenol-injekciót adott.

U Thant üzenete Makariosz elnökhöz

— A ciprusi minisztertanács ülése —

NEW YORK. (Agerpres).

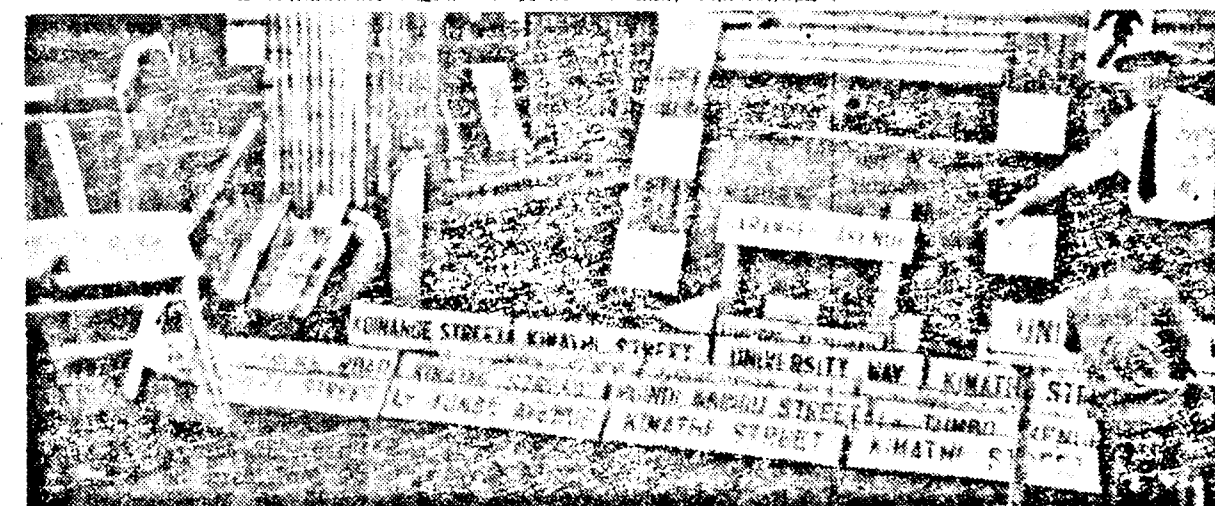
Amint New Yorkban bejelentették, U Thant ENSZ-főtitkár üzenetben kérte fel Makariosz elnököt, hogy tegyen sürgősen intézkedéseket az ENSZ ciprusi erői mozgási szabadságának szavatolására. Az üzenet rámutat, hogy az ENSZ-csapatok mozgási szabadságának korlátozása a legveszélyesebb következményekkel járhat, mert fokozhatja a feszültséget és újabb incidenseket vonhat maga után. Az üzenet megjegyzi, hogy a szigetben lévő ENSZ-erőknek megtiltották a belépést a limasszoli kikötőbe és más stratégiai helyek tekintett vidékekre; ez ellentétben áll a Biztonsági Tanács által adott mandátummal, amelyet a ciprusi kormány jóváhagyott.

Jelentések szerint U Thant ugyanakkor üzenetet intézett Kü-szónak elnökhöz, felkérve őt ves-sen véget annak, hogy a ciprusi

törökök által ellenőrzött vidékekre fegyvereket és katonai személy-zetet csempészenek be. Amint az üzenet hangsúlyozza, az ENSZ ciprusi személyzete többször is fegyverek és török katonai szem-élyeket partraszállítását észlelte Kokkina és Manszura környékén.

NIKOSZIA. (Agerpres).

A ciprusi minisztertanács, amely Makariosz érsek elnökletével ülést tartott, jóváhagyta, hogy passzív védelmi civil szolgálatot létesítsenek berepülések ellen. A France Presse szerint a szolgálat megalakításának oka Kemal Gürsel tábornoknak, Törökország elnökének nyilatkozata, amelyben célzásokat tett arra a lehetőségre, hogy a török katonai légierők berepüléseket hajtsanak végre Ciprus felett. Az Associated Press arról számol be, hogy a ciprusi kül-ügyminiszter tiltakozott a török kormánnyal Gürsel tábornok kijelentése miatt.

Kenyában a közigazgatási reform során megváltoztatták a gyarmati uralom idején használt utcaneveket. Képünkön: Nairobi-ban elkészültek az új utcaneveket jelző táblák.

Segni elnök

lőtt csütörtökön letette az esküt a háború utáni

Olaszország 26-ik kormánya. Pon-tosan 26 napot tartott a kormány-válság is, amelyet a régi kormánykoalícióban a magán iskolák szubvencionálásával kapcsolatban felmerült nézeteltérés idézett elő. Az Aldo Moro kereszténydemokrata vezető elnöklele alatt megalakult új kormány alig különbözik az előzőtől. A kormányválság elhúzódsának azonban meg van a maga háttere: a tárgyalások hu-rom nehéz szakaszon mentek át. Mindenekelőtt ujra meg kellett teremteni a kapcsolatokat a kereszténydemokraták, republikánusok, szociáldemokraták és szocialisták között a feibőlött koalíció helyreállítására. Másodszor, meg kellett egyezni a négy párt közös akcióprogramjában, végül pedig szét kellett osztani a miniszteri társakat. Mindhárom szakaszban megmutatkozott a koalícióban részt vevő pártok elválasztó szakadék, s ugyanakkor az egyes pártok be-tüli torzalkodás is.

Az új kormányban csak a költ-ségvetési, közmuksügyi, munká-

a nyugati országok közötti kapcsola-tokról szólv, a francia elnök kijelentette, hogy a második világ-háborút követő időszak óta „a dol-gok megváltoztak”. Ezzel kapcsola-tban rámutatott, hogy „a régi kontinens nyugati országai hely-reállították gazdaságukat és most folyamatosan van kalonai erejük helyreállítása... Mint mondotta, Európának „független politikát kell folytatnia”. Rámutatott azon-ban, hogy Nyugat-Európának fenn kell tartania szövetségét az USA-val a NATO keretében.

A francia-nyugat-nemzet szerző-désre utalva, a francia elnök hang-súlyozta, hogy „a francia-nemzet szerződés 18 hónapos fennállása

után nem mondható el, hogy — bi-zonyos részleges eredményektől eltekintve — közös irányvonalhoz vezetett volna”.

A francia atomerő fejlesztésének kérdésével foglalkozva, az elnök rámutatott, hogy Franciaország folytatni fogja atomfegyverke-zési programját.

A Délkelet-Ázsiával kapcsolatos francia állásponttól feltett kérdé-sre válaszolva, De Gaulle ismét ál-lást foglalt e térség semlegesítése mellett.

Tervezett latin-amerikai körútjáról szólv, De Gaulle hangsúlyoz-ta, hogy a kapcsolatok felvétele kedvező kihatással lesz Francia-oroszra.

Az ENSZ főtitkára befejezte londoni látogatását és Rangoonba utazott

LONDON. (Agerpres).

U Thant, az ENSZ főtitkára jú-lius 24-én befejezte az angol kormá-nyos meghívására tett kétnapos londoni látogatását. A látogatás alatt U Thant megbeszélést folyta-tott Douglas-Home angol minisz-terelnökkel, Richard Butler kül-ügyminiszterrel és Duncan Sandys nemzetközösség- és gyarmatügyi miniszterrel. Megvizsgálták a cip-rusi helyzetet, az ENSZ békéltető

műveleteinek finanszírozását, a délkelet-ázsiai és a jemeni helyze-tet. U Thant találkoztott Harold Wilsonnal, az angol laburista el-nökkel vezetőjével is.

Július 24-én U Thant Rangoon-ba utazott. Az ENSZ-főtitkár a szovjet kormány meghívására jú-lius 28. és 31. között látogatást tesz Moszkvában, ahol megbeszé-léseket folytat szovjet hivatalos személyiségekkel.

Folytatja munkáját az AÁSZ washingtoni értekezlete

WASHINGTON. (Agerpres).

Folytatja munkáját az Amerikai Államok Szervezetének washingtoni miniszteri értekezlete, amelyet a venezuelai kormány kérésére hívtak össze abból a célból, hogy fogadjon el „kollektív intézkedéseket”. Kuba ellen. A csütörtöki ülésen az argen-tin küldöttség saját határozati ja-vaslatot terjesztett elő ebben a kér-dezésben. Zavala Ortiz argentin kül-ügyminiszter beszédéből kitűnt, hogy országa ellenzi a Venezuela és más latin-amerikai országok által köve-telt erőszakos intézkedéseket. Az argen-tin miniszter kijelentette, hogy nem szavazza meg a szankciókat, ame-lyek alapján az AÁSZ tagállamai megszüntetnék a diplomáciai és konzuláris kapcsolatokat Kubával és

gazdasági zárlat alá vennék Kubát. Nem szándékunk beavatkozni Kuba belügyeibe, mert csak a kubai nép dönthet saját sorsáról — mondotta a miniszter.

Az argentin küldöttség benyújtott egy nyilatkozat tervezetet is, amely-ben a diplomáciai viszony sürgős helyreállítására szólítja fel azokat az AÁSZ-tagállamokat, amelyek meg-szakították egymással ilyen kapcsola-taikat, hangsúlyozva, hogy erre az amerikai országok egységének meg-szilárdításáért van szükség.

Az amerikai hírügynökségek sze-rint jelenleg tárgyalások folynak a kulisszák mögött, hogy meggyezze-nek az összes államok által elfoga-dható határozatban.

Új törvény az USA-ban

„Harc a szegénység ellen”

WASHINGTON. (Agerpres).

Az USA szenátusa csütörtökön 62 szavazattal 33 ellenében elfogadta a „harc a szegénység ellen” nevű törvénytervezetet, amelyet Johnson el-nök az év elején terjesztett a Kongresszus elé. A törvény szerint 947,5 millió dollárt fordítanak segély-programok megvalósítására az Egy-sült Államok elmaradt vidékein. Ugynevezett „munkahadtesteket” létesítenek, amelyek szakmai nevelés- és tréningtáborban részesítik majd a fiatal munkanélkülieket. Barry Goldwater szenátor, a Republikánus Párt köztársasági elnökjelöltje a törvénytervezet ellen szavazott.

Amint a France Presse közli, a szenátusi többség vezetői kénytelen-nek voltak bizonyos engedelményeket tenni, hogy biztosítsák a déli demo-krata szenátorok szavazatát. Így például elfogadták azt a két módosítást, amelyek szerint a kollégiumo-kon és az egyetemeken kívül más magán- és közintézmények csak az illető állam kormányzatjának beleegyezésével kaphatnak szövetségi segélyt; a kormányzók megtilthatják, hogy ifjúsági táborokat szervezzenek államukban.

Az Associated Press a Johnson-kormány sikeréért könyveli el a szenátusi szavazás eredményét.

Enyhült a helyzet Szingapurbán

SZINGAPUR. (Agerpres).

A szingapuri zavargások július 24-én enyhültek. A Malaj Szövetségi kormány leveiben közölte az amerikai és kanadai köröket lévő Abdul Rahman miniszterelnökkel, hogy folytathatja útját, mert a napokban normalizálódik a hely-zet az országban.

A malajziai kormány közlemé-

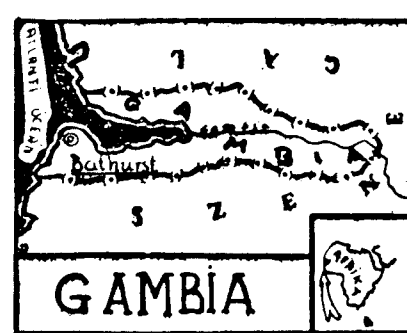
nye szerint az összetűzések során 19 személy meghalt és több, mint 450 megsebesült. A konfliktusban lévő csoportok vezetői összeültek a kormányhatóságokkal, hogy tanul-mányozzák a feszültség megszün-tetésének lehetőségeit. Július 23-án a letartóztatott személyek száma 2500-ra növekedett.

GAMBIA

Többszöri balogtatás után végre értekezlet nyílt meg Londonban, amelyen megállapítják Gambia afri-ka területi függetlensége kiküldetésé-nek időpontját. Mint ismeretes, Gambia tavaly ősszel már tett egy lépést bön öhajozni célja felé, ami-kor megkapta a belső önkormányza-tot.

Gambia keskeny sávként terül el a kontinens nyugati részén, az azonos nevű folyó két partján, egészen az Atlanti-óceánig. A szélességénél tíz-szer hosszabb ország begyes nyíl-keint ékelődik be a nála sokkal na-gyobb Szenegál Köztársaság terüle-tébe, amely a tengerparti rész kivé-telével minden oldalról körülvéti. Ez a sajátos földrajzi fekvés szűke Gambia és Szenegál egysítésének erőmejt. A jelek szerint a függet-lenség megadását ehhez a feltételhez kötik és a szenegál fővárosban tar-tózkodó ENSZ-szakértők éppen ezt a kérdést tanulmányozzák. Milyen álláspontot képviselnek azonban Gambia ezzel a javaslatával szemben?

A hatalmon lévő Haladó Néppárt az egysítést támogatja, míg az el-lenzéki Egyesült Párt ellenzi ezt a tervet, bangsúlyozva, hogy a terü-letek előbb meg kell adni a teljes függetlenséget, hogy az ország kormánya azután belátása szerint jár-basson el. Inkább balasszák el a függetlenség megadását, semhogy egy másik országgal való egysítés-től tegyék függővé — bangoztatják e párt vezetői. Ilyen bizonyított kö-reletek között érthető, hogy a kolonialisták könnyen találnak okot a függetlenség megadásának elba-lasztására; s a most összeülő londoni értekezletnek meglehetősen kusza kérdést kell kibogoznia.

GAMBIA

A kis Gambia egész területe 10 fő négyzetkilométer és hozzávétel 300 000 lakosa van. Fővárosa Banjul. Az ország gazdasága tipikusan gyarmati jellegű — ipara szó-ran élelmiszer, mezőgazdasága po-dig a monokultúrán alapul. Gam-biát méltán nevezik a földmogyoró országának. Az ország lakosságának többsége kiváló paraszokok, a nö-vényi termeszék a legprimitívebb eszközökkel. A földmogyoró ter-meszésének nehez munkája azonban nem sok földi jóhoz jutja a gam-biainak, mert a jó termék felvásárlá-sa és exportálása a nagy profitot becselők Gambia Olívszék Marke-ting Board monopóliuma. A

Gambia egyike a legrégebbi angol gyarmatoknak ezen az afrikai vidé-ken. A XVIII. század végén foglal-ták el. A lakosság elégedetlensége és a gyarmatosítók elleni lázongás ugyanolyan régi, mint az idegen megszállás, de a függetlenségi bar-csak csak a második világháború után szerveztették meg eredménye-sen. Akkor ugyanis több politikai szervezet létesült, köztük a hatal-mon lévő Haladó Néppárt, az Egyesült Párt, valamint a Gambiai Munkászövetség, az ország legkiseb-ből szervezete.

Közeledik az ország teljes függetlenségének napja, Gambia röviden belép a nagy afrikai kontinens szabad országainak körébe.

Mircea Iordache

Külföldi híradatok

EGYESÜLT NEMZETEK. — Az Egyesült Nemzetek Szervezeténél bejelentették, hogy rövidesen új postabélyeget bocsátanak ki a nuk-leáris kísérletek részleges beszüntet-tésével kapcsolatban. A bélyeg egy nukleáris robbanást fog ábrázolni, amelyet egy lakat és az Egyesült Nemzetek címere vesz körül. Alatta a következő szavak lesznek: „A nukleáris kísérletek beszüntetése”.

LISSZABON. A Reuter jelentése szerint egy liszaboni törvények-különböző időtartamu börtönbüntetésekre ítélt három személyt. Azzal vádolják őket, hogy tagjai a kom-munista pártnak, amelyet ebben az országban tudvalegileg betiltottak.

DZSAKARTA. — A dzsakartai Sportpalotában pénteken ünnepélye-sen megnyílt az Indonézai Nőmoz-galom ro. kongresszusa. Szukarno el-nök a kongresszuson elhangzott be-szédében kiemelte a nők fontos szerepét az ország társadalmi és gazdasági haladásában.

„Áldozatok” kö-vetelt, amelyek-nek következmé-nyei csak később mutatkoznak meg. A megfigyelők szerint a jelenlegi kormánykoali-ció 44 szavazattal többséggel rendel-kezik a parlamentben, de a kormá-nypártokban létrejött frakciók egy-egy tagja a koalíciót felbontja, ha az egységsúlyt.

Természetesen az új közpál kormány megalakulásával felme-rült problémák nemcsak a parla-menti színtéren adódnak, hanem az ország politikai és gaz-dasági helyzetét tükrözik. Ily ér-telemben a legsúlyosabb probléma az inflációs veszély sürgős leküz-dése. Ez a helyzet komoly nehé-zségeket okoz az országban, s a Közös Piac többi tagállama is súlyos szemrehányásokkal illeti emiatt az ország kormányt. A Le Monde például a következő sokat-mondó címet adta egyik cikkének: „Olaszország Európa beteg álla-ma”.

Az új koalíció egysége, sorsa jórészt attól függ, hogyan oldja meg a kormány Olaszország jelen-legi problémáit.

Z. Florea,

az Agerpres kommentátora

WASHINGTON. — A csütörtök este Washingtonban kiadott amerikai-malaj közös közlemény szerint az Egyesült Államok hajlandó katonai segítséget nyújtani Malajziának kiképzés formájában és hitel felvételét hadianyagok vásárlására. A közlemény rámutat, hogy Johnson elnök bízik a Malajzia és Indoné-zia között felmerült veszélyes hely-zet békés megoldásának lehetőségé-ben.

OTTAWA. — Kanadában június 1-én 19 237 000 lakost tartottak nyíl-ván. A szaporulat, amely egyetlen év alatt 141 000 fő volt, főleg a be-vándorlók alkotják.

LONDON. — Két angol katonát letartóztattak és fegyelmi uton meg-büntettek, mert a fegyveres erők egyik rotációs gépnéző roppódulat nyomattak. A roppódulat a Százak Bizottságának (a nukleáris fegyver ellen küzdő angol szervezet) néze-teit és céljait ismertették.

ATHÉN. — Amint az Associated Press athéni hivatalos forrásokra utalva közli, Lyman Lemnitzer tá-bornok, a NATO európai haderője-nek főparancsnoka meghívta J. Pi-pilisz tábornokot, a görög hadsereg nagyvezérkarának főnökét és Cev-det Sunay tábornokot, a török had-sereg nagyvezérkarának főnökét, hogy tegyenek látogatást a NATO parizi főhadiszálláson.

ALGIR. — Ahmed Ben Bella, Algéria elnöke hazatért Kairóba, ahol részt vett az afrikai országok második állam- és kormányfői érte-kezletén.

BAKU. — Az azerbajdzsáni fal-vakon több mint 1000 kilométer hosszúságban építettek villanyve-tekeket.

A hétéves terv kezdete óta csak-nem megháromszorozódott az áram-fogyasztás a köztársaság falvaiban. Ehhez, nagy mértékben hozzájárult, hogy üzembe helyezték az Ali-Baj-ramlini hőerőművet és más nagy en-ergetikai kapacitásokat a többi villanytelepen.

Azerbajdzsánnak csaknem vala-mennyi kohászati bekapcsolat az ál-lami energetikai rendszerbe.

BUDAPEST. — Nemrég üzembe helyezték a Nyíregyházán épülő kor-szerű konzervgyár első részleget, amely már az idén 2 000 vagon gyümölcs- és fozelékonzervet termel.

Ritmikus-Onnapi Eszől-árvól

Új félvezető anyagok

Az utóbbi évtizedben a félvezetőket tanúsított rendkívüli fejlődés különleges tulajdonságaiknak köszönhető. Erősebb, hogy a tudomány már a múlt században ismert a félvezetőket egyes tulajdonságait, ezeket azonban nem tudta kihasználni, mert a technika nem jutott el a fejlődés olyan színvonalára, hogy azokra szükség lett volna.

A félvezetők alkalmazásának egyik legnagyobb területe a rádióelektronika, ahol a tranzisztorok 1948-ban történt felfedezése csaknem olyan forradalmat váltott ki, mint fél évszázaddal ezelőtt a rádiósövegek feltalálása.

Tekintettel a természetben előforduló félvezető tulajdonságú vegyi elemek aránylag csekély számára, a tudomány és a technika rohamos fejlődése szükségessé tette olyan változatos tulajdonságokkal rendelkező mesterséges félvezető anyagok kidolgozását, amelyek megfeleljenek a különböző rendeltetési szerkezetekkel szemben támasztott igényeknek.

Ezen a téren igen fontosnak bizonyultak az olyan vegyületek kapcsolatos kutatások, amelyekben az atomok stabil csoportokat alkotnak és a vegyületek szabályai teljes mértékben érvényesülnek. Már a régebbi kísérletek során bebizonyosodott, hogy az ilyen vegyületek sok esetben változatos és értékes félvezető tulajdonságokkal rendelkeznek és kihasználhatók a mai technika szükségletei. Míg 12–13 évvel ezelőtt alig alakultak ki az első elképzelések a gémián szerkezetekhez hasonló vegyületek (például indiumantimonid, galliumarzenid, kadmiumtellurid stb.) félvezető tulajdonságairól, ma ilyen vegyületek segítségével a legkülönbözőbb szerkezeteket állítják össze, mint például Hall-féle generátorokat, magas hőmérsékleten működő tranzisztorokat, alagut-diodákat, nagyhatásfokú fotocellákat, tökéletesített Lasereket.

A technika új tulajdonságú félvezetőket igényel

A félvezető technika fejlődése azonban egyre újabb kérdéseket vet fel és ezek megoldásához nagy számú, különböző anyagot kell tanulmányozni. Ebben az irányban különösen érdekes lehetőségeket nyújtanak a metalloidek vegyületei. E vegyületek felhasználásának távlati rendkívül széles, mert összetételük szerint tulajdonságaik is fokozatosan változnak a szilíciummal és az előző megfigyelt tulajdonságokkal rendelkező félvezető anyagok előállítására.

E vegyületek tanulmányozásának sokat ígérő eredményei nyomán az utóbbi időben különböző elemekből álló, két vegyületből összetett, renoszterekt vizsgálunk. Bár a kutatásoknak még a kezdetén vagyunk, megállapíthatjuk, hogy a higanytellurid-indiumarzenid, kadmiumtellurid-indiumantimonid, indiumfoszfid-galliumarzenid rendszerekben rendkívül változatos tulajdonságokkal rendelkező, új félvezető anyagok bukkanhatnak.

A félvezető anyagok újabb csoportjait fedezték fel B. T. Kojumiec és N. A. Gorjunova szovjet kutatók, akik kimutatták az iverges szerkezetű félvezetők létezését. Ezek az anyagok bizonyára még körüli gyakorlati alkalmazásra találnak, minthogy értékes tulajdonságokkal rendelkeznek és összetételük széles határok között változtatható.

Legújabbban egyes szervesanyagok félvezető tulajdonságaival kapcsolatban is folynak kutatások. Jóllehet itt teljesen járatlan utakon haladnak a kutatók, már most megállapították egyes szerves vegyületek alkalmazhatóságát az infravörös sugárzás érzékelésére.

Nyilvánvaló, hogy a különleges tulajdonságokkal rendelkező új anyagok felfedezése szorosan összefügg az ilyen anyagok előállítására, tisztítására, monokristályainak létrehozására irányuló módszerek kidolgozásával. A félvezető tulajdonságú anyagok tulajdonságok változásainak elterjedése a különböző fényvezetők, hőmérés, vegyi összetétel, nyomás, kristályszerkezet stb. hatása alatt, egyre érzékenyebb módszerekkel kell kidolgoznunk ezeket a méréseket. Közülük nagy jövőre számíthatnak a mágnesrekonverzió áramok technikáján alapuló eljárások.

Hazai kísérletek

Tekintettel a kérdés fontosságára, hazai kutatóintézeink is nagy figyelmet fordítanak az új félvezető anyagok tanulmányozására. Ezen a területen dolgozó munkaközösségeink különböző vonalon és különböző eszközökkel tanulmányozzák ezt a kérdést, de közös célzattal: hogy vegyületek és fémiparunk adottságainak kihasználásával új félvezető anyagokat állítsanak elő, alacsonyabb önköltséggel, mint a „klasszikus” félvezetők, s ugyanakkor olyan tulajdonságokkal, amelyek lehetővé teszik felhasználásukat a különböző szerkezetekben. A III. pártkongresszus frányelvi értelmében különös figyelmet fordít a félvezetőkre való kísér-

letekre az Akadémia bukaresti Fizikai Intézete, ahol sokrétűen tanulmányozzák a germániumot, valamint a fém-oxidokon és fémvegyületeken alapuló félvezetőket. Megfigyelték laboratóriumi munka eredményeként mindezeket a vegyületeket sikerült tisztá állapotban, monokristályos formában előállítani, ami lehetővé teszi egyelőre elektromos, optikai, szerkezeti és más tulajdonságaik megvizsgálását, valamint egyes (HgSe) és (HgTe) félvezetők segítségével az árammérésre vagy a mágneses terek mérésére alkalmas úgynevezett Hall generátorok előállítását.

Ugyancsak fémvegyületek alapján állították elő a Fizikai Intézet olyan fényellenállásokat, amelyek már most gyakorlatilag alkalmazhatók a fémoldozó ipar egyes technológiai folyamatainak automatizálása terén.

A félvezető tulajdonságú fémvegyületek tanulmányozza az Akadémia Kohászati Kutatóközpontja is, amelynek egyik munkaközössége minél nagyobb termoelektromotoros erővel rendelkező anyagokat igyekszik előállítani. Ez a tulajdonság különösen az orvostudomány terén, valamint az elektromos hűtőszekrények gyártásánál fontos.

Hazai szakembereink az új félvezető anyagok előállítását és tanulmányozását terén kifejtett eddigi tevékenysége a legjobb záloga annak, hogy a jövőben még fokozottabb mértékben hozzájárulnak a félvezetők fizikájára szerzett ismereteink elmélyítéséhez és a tudomány e téren szerzett vívmányainak a hazai iparban való eredményes alkalmazásához.

Érdekességek a világ minden tájáról

LENINGRÁD. A Szovjetunió központi történelmi levéltárában nemrégiben nagy értékű történelmi okmányokat tartalmazó mappát találtak.

A mappa leveleket, feljegyzéseket, adományozó okmányokat, és különféle kérvényeket tartalmaz számos tekintélyes író, zeneművész, költő, tudós és politikus — köztük Victor Hugo, Jean Jacques Rousseau, A. Dumas (Pere) Napoleon Bonaparte, Voltaire, Beranger, Paganini, Louis Blanc, Lermontov, P. Viardot, Katalin, Zsukovszkij, George Sand, Leibnitz, III. Frigyes Vilmos és mások aláírásával.

Mindezeket az okmányokat, eredeti kéziratokat még a múlt század-

A bujoreni (Mirovi község) Constantin Vasilescu gyermekkorára óta rajong a szobrászati és festészeti.

Már serdülő korában emberi arcokat miniatűr méretűben készített, majd később a szobrászati és festészeti művészetek terén is elismerést nyert. Szobrait a mai napig festményei látható.

Constantin Vasilescu nemrég, a costesti művelődési és műveltségügyi bizottság kezdeményezésére a Mirovi községben művelődési otthonban kiállította legszebb szobrait és festményeit.

ban gyűjtötte von Dervis főnemes. Utóda a kéziratokat egy páncélszekrényben helyezték el, s csak most kerültek elő.

TOKIO. Több mint 17 000 japán sportoló és alpinista vesz részt a tisztasági akcióban a Fuzsijamán. Az alpinisták összegyűjtik a kirándulók által szétvert üres konzervdobozokat és üvegeket. A tavalyi akció résztvevői több mint 2 tonna szemet gyűjtöttek össze. Szakemberek véleménye szerint az idén körülbelül 300 000 ember mossa meg a helyet, s valószínűleg több mint egy millió üres konzervdobozt és üveget hagy maga után.

DAMASZKUSZ. Szelim Abdel Abdelhak, a Szíriai Arab Köztársaság régészeti hivatalának vezérigazgatója kijelentette, hogy Zenobia palotájának nemrégiben feltárt perzsa királyi tanulmányozása nyomán megállapították: a szíriai sivatagban lévő palotát Palmry ókori város római meghódítása előtt építették. A palotát egy római katonai tábor romjai alatt fedezték fel.

Egy tiztagu kínai expedíció sikerült megmászni a 8012 méter magas Shisha Pangmaszcsot.

SZÉLRÓZSA

Az egyik távol-keleti halászlé központja nemrég ritka zsákmánnyal futottak be a halászkok: egy 25,4 méter hosszú, 135 tonna súlyú bálnával, amit a Csendes-óceán északi-keleti részén fogtak. Néhány évvel ezelőtt a Déli-sarkon egy szovjet bálnahalászhajó még ritkább példányt, egy 32 méteres bálnát fogdott ki.

Dr. E. F. Legner, a Kaliforniai Egyetem zoológusa eredeti eljárást dolgoz ki a kártevők leküzdésére. Jelenleg azt a lehetőséget tanulmányozza, hogy egy darázsajtával pusztítja ki a legyeket. Ebből a célból Dr. Legner mintegy 40 példányból álló darázsajtával kísérletezik. Ez a darázsajta, amely nem nagyobb a bogyónál és a rendes darásaktól eltérően ártalmatlan az emberre, felkutatja a legyek lárváit és abba rakja le tojásait. A légylármék emiatt elpusztulnak. Dr.

Sótalanított tengervíz — öntözésre?

Az ENSZ székházában jelentették közre a tengervíz sótalanításáról és felhasználásáról az országok területi fejlődésében lévő országok megsegítésére. A jelentést 43 ország, illetőleg területen végzett kutatás alapján állították össze. A dokumentum szerint legkevesebb 30 olyan vidék van, ahol tanulmányozni kell a sótalanított víz felhasználásának műszaki és gazdasági lehetőségeit.

A tengervíz jelenleg desztillációval, vagy elektromos árammal desztillációval sótalanítják. A jelentés hangsúlyozza, hogy a sótalanítás művelet költségei az utóbbi öt évben az ipari országokban köbméterenként 25–34 százalékkal csökkentek.

VIZSZINTES: 1. Ez a kavicsgyűjtő központ látta el a csalóval és a slátnai kombinátok építőtelet. 8. Ilyen sző is van. 21. Utirány. 23. Egyszerű gép — ékhány. 25. Női név. 26. Jugoszláv helységből való. 27. Levár. 28. Vissza: gyümölcsfa — románul. 30. A. E. 31. Becézett fiúnev. 32. Utóirat. 33. Vissza: halló — románul. 34. Mutatószó. 36. Biztatószó. 38. Eles! 39. Elsőrendű. 40. Megállapított mérték. 41. Ház része. 44. Szemmel érzékelem. 45. Tartozik. 46. Ebben a városban is épült egy vegyipari kombinát. 48. Város Németségben. 49. Valahol letelepedtek. 52. Dalmi. 55. Városok — románul. 56. Máshollett. 59. Folyó Olaszországban. 61. Becézett női név. 63. Kis sziget a Csendes-óceánban. 64. ... Blas. 65. Svájci kanton. 67. Főzéleké. 69. AON. 70. Es — latinul. 71. Közlekedési terület. 72. Régi fejedő. 75. Római 6-os. 77. Személyes név. 78. Ilyen reaktort is építettek hazánkban a népi hatalom éveiben. 80. Átja — arabul. 82. Süteményekhez való, rendszerint édes és melegen táltalt mártás. 84. Ebben a városban épült hazánk egyik büszkesége, a tehergépkocsi gyártó üzem. 86. Ebben a városban épült egy nagy teljesítményű szódagyár. 88. Indonéz sziget. 89. Választó (idegen szóval). 92. Női név. 94. Öreg. 95. Kenyer lesz belőle. 96. Védő. 97. Fém. 99. Folyó Olaszországban. 100. Népies megszólítás. 102. Csonthoz fogja a húst.

FUGGÓLEGES: 2. Latin előjáró. 3. Fém. 4. Lent. 5. Különböző színekben pompázó tányéralakú virág. 6. Világítógáz. 7. Azonos a vízszintes 36-tal. 9. Os — ékhány. 10. Többféle illatos kelteti növény neve. 11. Város Franciaországban. 12. Kártyajáték — becézve. 13. Idegen női név. 14. Mássalhangzó fonetikusan. 16. Itt épült a hatvéte terv egyik jelentős objektuma, az alumínium üzem. 18. Fővárosi mezőgazdasági gépgyár. 22. Hazánk egyik legnagyobb bányafelszerelési gyártó üze. 24. Főkösz székény. 27. Trója másik neve. 29. Zsilvölgyi hőöröm. 33. Város a Duna partján, hajógyártásáról híres. 35. ZMS. 37. Beteggondozó. 38. Lyukat ás — ékhány. 39. E.A.I. 42. Fogadja. 43. Jugoszláv helységből való. 46. Csak félj fele. 47. Tiltó szó. 49. Morse hang. 50.

Orvostudományi újdonságok

Orvosi körökben mind nagyobb teret hódít az a feltevés, hogy a szívrohamok gyakorisága kapcsolatban áll a napkötésekkel. Dr. Pommiloux francia szívspecialista is ezt a tézist hangoztatta Manchesterben az angol szakorvosok évi kongresszusának július 21-i ülésén. A francia specialista rámutatott, hogy a Nap felszínén végbemenő robbanások ereje nagymértékben befolyásolja a kozmikus sugárzások intenzitásának növekedését vagy csökkenését. Ezt négy európai csillagvizsgáló állomás is megfigyelte. A Párizs környékén végzett kutatások során megállapították, hogy a kozmikus sugárzások intenzitása nyomán növekszik a szívrohamok száma. A szívműködésben 24–48 óra belül mutatkozik meg a Nap protuberanciáinak hatása.

Torontóban (Kanada) megkezdődött a cukorbeteg ellen küzdő nemzetközi szövetség 5. kongresszusa. A munkálataiban 44 országnak mintegy 3000 orvosa és szakembere vesz részt.

Helmut Zahn nyugatnémet professzor, az aacheni (NSZK) kúróintézet munkatársa a kongresszus első terjesztett közlésében kijelentette: a végzett kísérletek alapján remény van arra, hogy szintetikus inzulint állítsanak elő a cukorbeteg szemé-lyek gyógykezelésére. Állatok szá-

mára már készítették szintetikus inzulint az intézet laboratóriumában. A kazahsztáni tudósok fizikai kutatásokra szánt 3 millió elektromos lineáris gyorsító használnak bizonyos betegségek ellen. A kazahsztáni rákkutató és röntgenológiai intézet munkatársai a kazahsztáni egyetem szakembereivel együtt többek között egy olyan készüléket szerkesztettek, amely a gyorsító által kibocsátott nyálábrészecskéket pontos körvonallal keskeny nyálábrá alakítja át. E találmány révén a gyógykezelésnél elkerülhető, hogy az egészséges szöveteket is érje a beugárzás káros hatása.

A készült teljesítő képessége lehetővé teszi, hogy a beteget magától nagy távolságra helyezték el az ionizált sugárzás forrásától, s így különleges készülékeket alkalmazhatnak. A lineáris gyorsító felhasználása kiindulópontul szolgálhat a rádioterápia hatékonysági fokának növeléséhez. Nagyon sugárzási dózisek is felhasználhatók, csökkentve a besugárzások számát, ami szintén igen nagy jelentőségű.

8000 éves homoki település

Több mint 6000 régészeti leletet fedeztek fel a Nagykárolyi rajoni Berei helység közelében. Egy homokdomb alatt a csiszolt kőkorszakból származó, több mint 8000 éves település maradványait tarták fel. Az akkori emberek obsidiánból készítették nyílveszőiket, késeiket és más szerszámaikat.

A berei lelet az első mezolitikumbeli település, amelyet hazánk főhomokos vidékein felfedeztek.

Az UNESCO-statisztikákból kiténik, hogy Földünk felnőtt lakosságából közel 700 millió ember írástudatlan. Nyolcvanöt afrikai, ázsiai és latin-amerikai országban pedig 760 millió tankeletlen gyermekből csupán 110 millió jár iskolába. Az UNESCO végrehajtó bizottságának a közelmúltban megtartott ülésén határozatot hoztak az írástudatlanság elleni világméretű kampányról. E célból három éves kísérleti programot választottak meg nyolc, nemrég függetlenné vált országban. Egyes fejlődő országokban már eddig is jelentős lépéseket tettek — elsősorban saját erőfeszítések révén — az írástudatlanság felszámolására. Képünkön: betűtő tanfolyam a Mali Köztársaságban.

A bukaresti Északi-pályaudvar

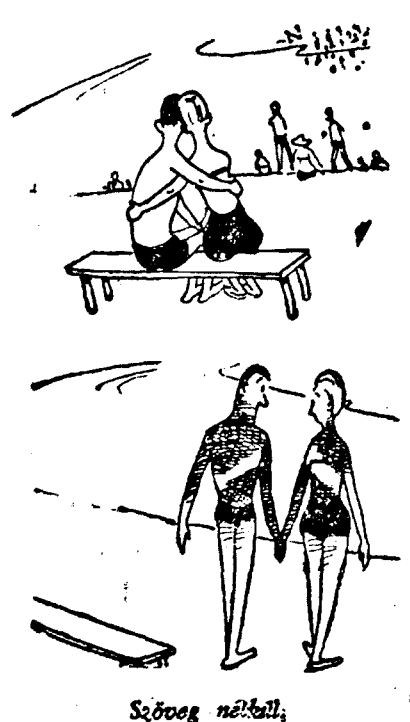
Naponta több mint 160 érkező és induló vonat és annyi utas, mint egy közepes nagyságú város egész lakossága. Már ez a néhány századot is jó érzékelteti a fővárosi Északi-pályaudvar létezését, óriási forgalmát. De az érdeklődő ezúttal más érdekes részleteket is megtekinthet, ami általában elkerüli a siető emberek figyelmét.

A karikatúrista szemével

STRANDSZEZON

Jól esik egy kis nyírkék a kánikulában.

Szombat, július 25.

Az Északi-pályaudvar, a főváros második vasútállomása még 1868-ban épült, amikor üzembe helyezték a Bukarest—Ploiesti vonalat. Az első a Filaret állomás volt, ahonnan Giurgiuba indultak a vonatok. Az Északi-pályaudvar mindössze néhány épületből állt, s annak idején öt életpár bonyolította le az egész forgalmat. Mai formáját többszöri átépítéssel, korszerűsítéssel nyerte el, s hozzá kell tennünk, hogy fővárosunk legnagyobb pályaudvarát tovább szertejítjük, fejlesztjük.

Husz évvel ezelőtt még csak egy újságkioszk, egy dohányárúda és néhány más szolgáltatási egység állt az utasok rendelkezésére. Az utóbbi években a népgazdaság fejlődése, a hazai és külföldi utasforgalom növekedése a pályaudvar újabb nagyarányú bővítését tette szükségessé. Meghosszabbították a jelenlegi 17 sínpar peronját, hogy még nagyobb szerelvények is befuthassanak. A postahivatalt áthelyezték a közeli Basarab-állomásra, s most már a peronon csak az útszácsomagokat rakják a vasúti kocsikba.

A korszerű éttermekben kiváló az Ágerpres szerkesztője

konyhaművészeti készítmények és italok várják az utazóközönséget, fényreklámok hívják fel a figyelmet a könyv- és újságkiosztra, a virágüzletre, ha éppen virággal akarunk kedveskedni az érkezőknek. A pályaudvaron jól ellátott gyógyszerár is van. A várótermekből eljutunk a régi padokhoz, helyüket kényelmes, műanyag kárpitozású fotelek foglalták el. Nem hiányzik a televízió sem, amely kellemesebbé teszi a várakozási időt. A gyermekeknek külön pihenőszobát rendeztek be. Az egészségügyi szolgálat éjjel-nappal működik, s szükség esetén gondoskodik a betegek kórházba utatásáról.

A tudakozó forgalmára jellemző, hogy minden egyes diszpécser perceként átlag két utast vagy más érdeklődőt tájékoztat. A fővárosba érkezők megtekinthetik itt, melyik szállodában kaphatnak szobát, mit játszanak a színházak, mozik, hogyan jutnak el legkönnyebben a keresett címre stb.

Az Északi-pályaudvar ma valószínűleg a környező új építkezéseknek, az egész városnak, Gb. Agin, az Ágerpres szerkesztője

A FAGYALT TÖRTÉNETE

Már a legrégebbi időkől kezdve a nyár melege arra készítette az embert, hogy valamilyen formában védekezze magát ellene. Az árnyékvonulásokon kívül később a fürdés, majd a különböző bűsítő italok és fagyalt fogyasztásával védekezett az ember a hőség ellen. Az utóbbi bűsítő csemegének az előállítását már a görög ókorban ismerték. Több mint két ezer évvel ezelőtti írott dokumentumok arról tesznek említést, hogy Hipokratész, aki az orvostudomány atyjának tekintenek, mind a betegeskedésnek, mind a betegeskedésnek ajánlotta a fagyalt fogyasztását.

A rómaiak ugyancsak rendszeres fogyasztói voltak a gyümölcsből készült fagyaltoknak. Sőt ezt utóbban is vették sokszor. Ezt igazolja Seneca, a köztársasági római filozófus, aki kénytelen volt egy alkalommal szónoklatában a fagyalt mértékletlen fogyasztásának ártalmasságára utalni. Ugyanis ez mint mondogta — ártalmas az egészségre és gyomorbántalmakat okozhat.

Látnak különösen a fagyalt előkészítési módja fejlődött, tökéletesedett. A középkorban Firenze város lakossága tűntette ki magát az ilyetén fagyalt különlegességeivel. Franciaországban Olaszor-

szágból került át a fagyalt, ahol addig még nem ismerték. XIV. Lajos francia király mutatta be először vendégeinek a fagyaltot, min „az udonások közötti a legújabbat”. Innen terjedt át aztán az az élvezetes bűsítő csemegé Európába többi országaiba is. Hazánkban Erdély területén ismerkedtek meg először a fagyallal, majd a XX. század elejétől valószínűleg divatból vált annak fogyasztása. Kezdetben azonban csak szigorúan otthon, vagy a cukrászdákban fagyaltolták az emberek. A fagyalt utcai kimerése ostyában egészen újkori szokás. k. m.